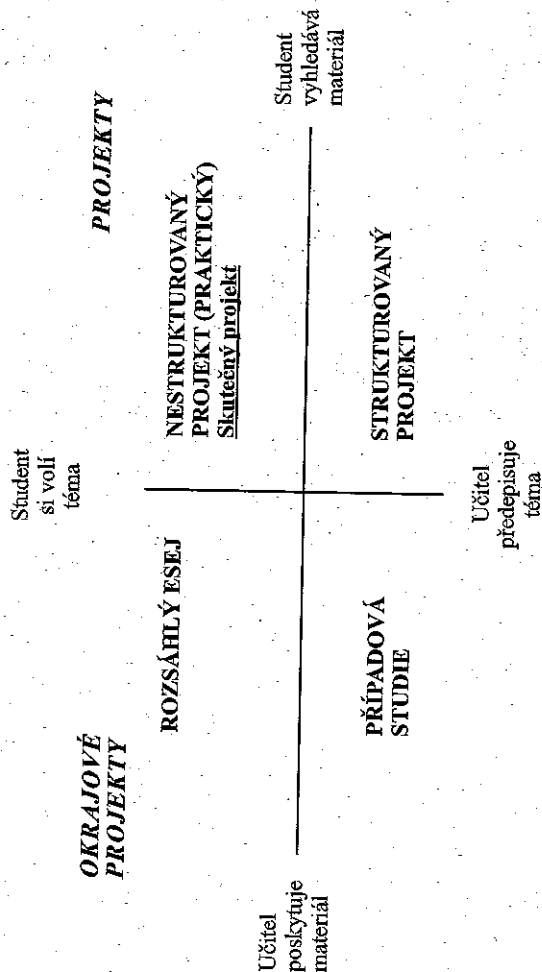

Hovoří pak o projektech dvou typů:

- 1) strukturovaný projekt – student obdrží definované téma, je rovněž specifikován postup pro sběr informací a jejich zpracování;
- 2) nestrukturovaný projekt – student si téma volí, shromáždí je si vlastní materiál, který zpracovává, třídí, analyzuje a prezentuje výsledek své práce a to na základě informací, které si sám opatřil, rozřídil a zpracoval. Postup zpracování není specifikován, je zcela volný dle volby studenta.

V tomto pojetí jsou tedy specifikovány dva typy projektů, které se liší mírou svobody studenta a odlišnou rolí učitele, který studentovi ovlivňuje obsah a způsob zpracování projektu v procesu řízení zpracování pedagogického projektu.

Kromě této typologie projektů hovoří J. Henry o projektech „okrajových“ (hraničních), kde je vždy studentovi poskytnut materiál i postup, kterým má pracovat. Pro větší názornost si uvedené třídění znázorníme schematicky:

Autorka současně poukazuje na akademické diskuse, v nichž je často namítáno, že správný projekt je z hlediska historického vývoje pouze projekt nestrukturovaný, s čímž lze souhlasit. Dodává však, že v praxi se ustálil pojem projektu i pro téma a materiál předkládaný studentovi ze strany pedagoga (projekt strukturovaný). V zahraniční literatuře hraje navrhovatel tématu v rozlišení projektů podstatnou roli – projekty strukturované (učitel volí téma), nestrukturované (žák volí téma). V případě pregraduální přípravy studentů na PdF OU a MU Brno navrhuji svůj projekt v rámci závěrečné praxe studentů.

Současně je na tomto příkladu vidět nadužívání pojmu projekt. Případová studie a esej již své pojmenování mají a je zbytečné jejich zařazování do kategorie projektů.

Účel projektu

Hledisko účelu je dalším podstatným znakem k rozřídění projektu, který však není mnohdy autory zmiňován. Jedná se při tom o zásadní znak, který můžeme nahradit rovněž synonymem smysl – kdy jde o vymezení samé podstaty projektu. Jde o ujasnění si odpovědi na otázku „proč

daný projekt realizovat?“ Účel představuje zaměření, které musí mít žák a učitel na zřeteli celou dobu trvání projektu a je v těsné vazbě na dokončení výstupu projektu.

Délka projektu

Zatímco současná zahraniční literatura vymezuje délku projektů – jejich rozsah podle pslov (Anglie), v našich podmínkách je délka z hlediska časového – podle hodin, dní, týdnů i měsíců. Uvedené časové rozdělení projektů má v našich podmínkách velmi obecnou, přesnou podobu, což vede mnohdy k nepřesnému určení daného typu projektu. Pouze u aut. V. Švece a J. Maňáka najdeme přesnější přiblížení času jednotlivých projektů. Příkladem tedy k jistému časovému vymezení rozsahu projektů. Za projekt krátkodobý na 1. stupni vnímáme projekt v maximálním rozsahu jednoho dne – kdy děti v průběhu tohoto dne projí zahájí a také ukončí. Projekt střednědobý vymezují na 1. stupni základní školy maximální období jednoho týdne – pracovní týden jako ucelená jednotka je pro děti tohoto věku del uchopitelná a reflektovatelná. Do této kategorie rovněž vhodné náleží projekty realizované školách v přírodě, školních výletech, exkurzích, lyžařských kurzech apod. Za projekt dlouhodobý považujeme v této věkové skupině projekt trvající více jak jeden týden, maximálně v měsíci. Projekt mimořádně dlouhodobý přesahuje období jednoho měsíce.

Místo-prostředí projektu

V historii se objevovaly velmi často vedle projektů školních projekty domácí. V dnešní době jsou projekty realizovány zejména jako projekty školní. Postupně se rozvíjejí projekty navazující na školní činnost. Méně obvyklá je realizace čistě domácích projektů.

Počet zúčastněných v projektu

Z hlediska počtu zúčastněných rozlišujeme projekty individuální a kolektivní, které se diferencují na skupinové, třídní, ročníkové, školní či na individuální a hromadné.

Podle způsobu organizace projektu

Způsob organizace byl v dobách reformní pedagogiky 20. a 30. let minulého století spojen s věkem žáků. Zatímco v období 1.–3. ročníku byly požadovány projekty integrující učivo do přirozených celků, ve vyšších ročnících byly často realizovány projekty jednopředmětové. V souvislosti s novým koncipováním učiva v RVP ZV se zcela přirozeně do budoucna můžeme nabízet možnost uvážit projekty:

- a) projekty jednopředmětové,
- b) v rámci příbuzných předmětů v jedné vzdělávací oblasti (např. fyzika, chemie, přírodopis, zeměpis; výtvarná výchova a hudební výchova);
- c) projekty blízkých předmětů z různých vzdělávacích oblastí (český jazyk, dějepis);
- d) projekty nadpředmětové respektující průřezová témata RVP ZV.

V typologii projektů můžeme nalézt také projekty malé a velké – spíše svým významem.

Informační zdroje projektu

Na základě zkušenosti s projektovým vyučováním a vedením dětí k postupné strategii řešení projektů a impulsů ze zahraniční literatury se v projektové typologii přikláníme k dalšímu hledisku třídění projektů – k informačnímu – materiálovému zdroji:

- Projekt volný** – materiál jako zdroj informací není žákovi poskytnut. Opatřuje si ho sám.
- Projekt vázaný** – materiál, informační zdroje jsou učitelem dítěti poskytnuty.
- Kombinace obou typů** – žák obdrží základní materiál, který si může rozšířit dle svých možností.